

KUMPEL

6-10 LAT

DLA POLONII

E-MAGAZYN DLA DZIECI POLONIJNYCH Z CAŁEGO ŚWIATA

WYDANIE 3/2022

Z Polską W SERCU!

ENCYKLOPEDIA:

Rekordy Polski

WIEM WIĘCEJ O POLSCE:

Poznajemy ptaki

W ŚWIECIE LEKTUR:

„O trębaczach z wieży mariackiej”

MÓWIĘ PO POLSKU:

Kto ma sokole oko, a kto papuguje?

PODRÓŻUJĘ PO POLSCE:

Jeśli lubisz przyrodę, wybierz się
właśnie tam

JEST TAKA SZKOŁA:

Polish School WA,
Szkółka Polska w Kolumbii

POZNAJEMY SIĘ:

Viktor z Belgii

KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:

Jerzy Kukuczka

Cześć!

Polska jest niezwykła! W tym numerze poznamy jej rekordy. Najdłuższa rzeka, najwyższy szczyt, największy wodospad, najstarsze drzewo i las, największa pustynia... Będzie ciekawie! Dowiemy się, które góry wyglądają jak klocki ułożone przez jakiegoś olbrzyma. Poznamy roślinę, co zjada owady – tak, rośnie w Polsce! Przyjrzymy się łośiowi, a także ptakom, które można spotkać w naszym kraju. Zwierzaki pomogą nam też poćwiczyć ortografię i poznać powiedzonka. Opowiemy historię pewnego trębacza i lajkonika, czyli odwiedzimy Kraków. Przygotowaliśmy też malowankę, w której opowiesz o swoim ulubionym mieście w Polsce. A żarciki? Wiadomo, że muszą być. 😊

Zapraszam do czytania,
Agnieszka Wyganowska
redaktor naczelna
„Kumpel dla Polonii”

CO ZNAJDZIESZ W NUMERZE?

- s. 4 **ENCYKLOPEDIA POLSKI:**
Polska i jej rekordy!
- s. 6 **WIEM WIĘCEJ:**
Ptaki w Polsce
- s. 8 **W ŚWIECIE LEKTUR:**
„O trębaczcu z wieży mariackiej”
- s. 12 **PISZĘ PO POLSKU:**
Uwaga na „ż”!
- s. 14 **MÓWIĘ PO POLSKU:**
Kto ma sokole oko, a kto papuguje?
- s. 16 **PODRÓŻUJĘ PO POLSCE:**
Jeśli lubisz przyrodę, wybierz się
właśnie tam
- s. 18 **POŚMIEMYSIĘ:**
Wesołe pogaduchy zwierzaków 😊
- s. 20 **POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:**
Łoś – supergość!
- s. 22 **POZNAJEMY SIĘ:**
Viktor z Belgii
- s. 24 **JEST TAKA SZKOŁA:**
Polish School WA,
Szkółka Polska w Kolumbii
- s. 27 **MOJE MALOWANKI:**
Moje ulubione miasto w Polsce
- s. 28 **FAJNY PROJEKT**
dla polonijnych dzieci i ich rodziców
- s. 29 **DOBRE POLSKIE KSIĄŻKI:**
Warto przeczytać!
- s. 30 **KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:**
Jerzy Kukuczka

ZAPRASZAMY WAS DO TWORZENIA E-MAGAZYNU „KUMPEL DLA POLONII”! DZIECI I DOROSŁYCH, OCZYWIŚCIE! 😊

UWAGA!

- 😊 Dzieci mogą pokazać się na łamach naszego e-magazynu – wystarczy przysłać zdjęcia i opowiedzieć o sobie i swoich pasjach.
- 😊 Szkoły zapraszamy również! Opowiedzcie nam, co ciekawego się u was dzieje, jaka jest wasza szkoła.
- 😊 Jeśli planujecie duże wydarzenie lub konkurs dla polonijnych dzieci i młodzieży, przekażcie nam informacje – pomożemy dotrzeć do szerszego grona odbiorców. **Nasz e-mail: redakcja@kumpel.com.pl**

Jeśli masz starsze rodzeństwo, powiedz mu o „Cogito dla Polonii”. To pismo dla młodzieży polonijnej z całego świata. Reportaże, ciekawe rozmowy, informacje o Polsce, a także materiały edukacyjne, które pomogą przygotować się do szkoły – wszystko znajdziecie w tym e-magazynie. Na łamach pisma można też pokazać swoją twórczość albo opowiedzieć o sobie i swojej szkole. Zapraszamy 😊

Wszystkie numery są dostępne w Polonijnej Bibliotece Cyfrowej:

www.pbc.uw.edu.pl

KUMPEL
DLA POLONII

POLSKIE BRACTWO
KAWALERÓW GUTENBERGA

Koordynator projektu:

prof. dr hab. Dariusz Kuźmina

Redaktor naczelna:

Agnieszka Wyganowska

Skład i opracowanie graficzne:

IlustraDorka Dorota Domagała

Okładka: Roman Samborski/Shutterstock.com

Zdjęcia: Shutterstock.com, domena publiczna/Wikimedia Commons

Adres redakcji:

e-mail: redakcja@kumpel.com.pl
al. Waszyngtona 146, lokal 302
04-076 Warszawa

Dystrybucja:

Polonijna Biblioteka Cyfrowa

Wydawca:

Polskie Bractwo Kawalerów Gutenberga
ul. Marywilska 34E
03-228 Warszawa

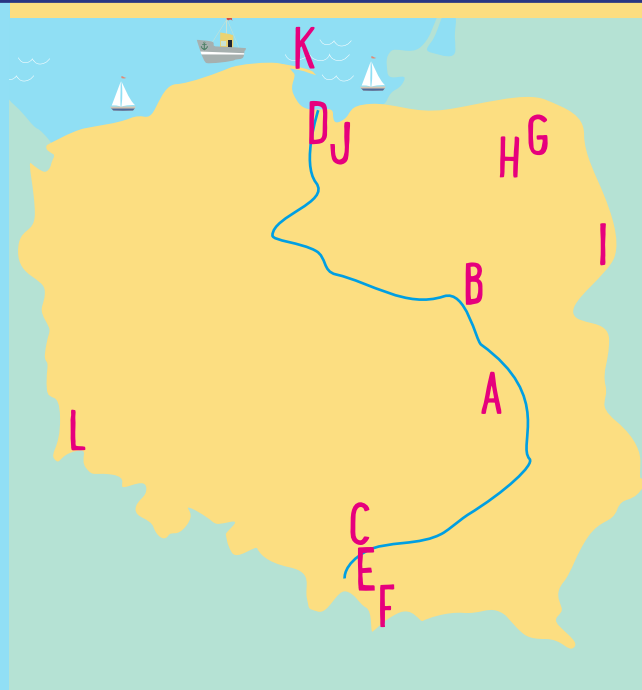
Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2022.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

POLSKA i jej rekordy!

Spójrz na mapę, na niej
zaznaczyliśmy wszystkie rekordy.

A

Wisła – najdłuższa rzeka,
ma 1047 kilometrów długości.

D **Marzęcino** – tu jest punkt
położony ponad 2 metry poniżej
poziomu morza.

B

Warszawa – największe miasto w Polsce,
w którym mieszka prawie 2 miliony ludzi.

E **Siklawa** – najwyższy
wodospad
w Polsce. Woda
spada tu
z wysokości około
70 metrów.

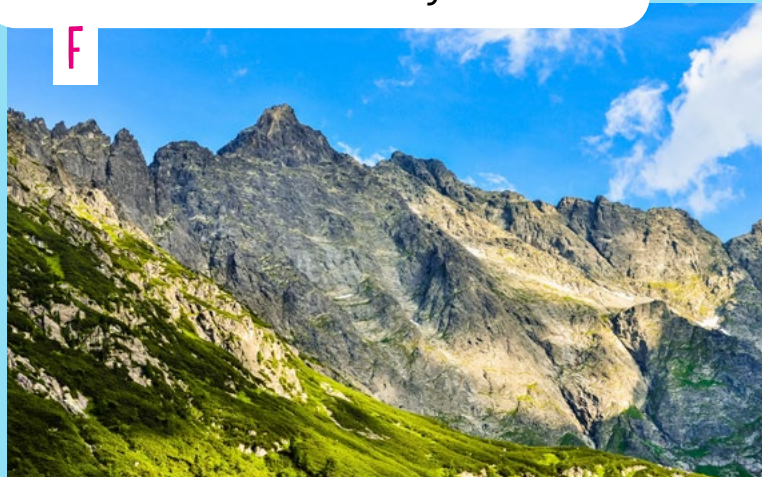

C

Pustynia Błędowska
– największa (ale nie jedyna!)
pustynia w Polsce.

F **Rysy** – najwyższy szczyt w Polsce.
Znajduje się w górach Tatrach
i ma 2499 metrów wysokości.

F

G

Hańcza – najgłębsze jezioro. Ma 108,5 metra głębokości.

I

Puszcza Białowieska – najstarszy las w Polsce i w Europie. Rośnie już kilka tysięcy lat.

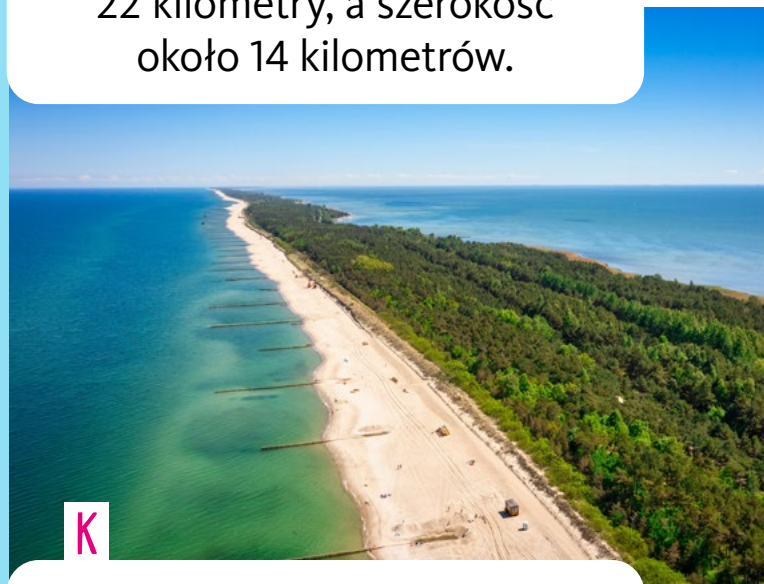
J

Malbork – tu znajduje się największy zamek w Polsce. Zbudowano go z ponad 30 milionów cegieł. Wzniesiono go ponad 500 lat temu.

H

Śniardwy – największe jezioro, które ma długość ponad 22 kilometry, a szerokość około 14 kilometrów.

K

Półwysep Helski – najdłuższy półwysep, ma długość aż 35 kilometrów. Z lotu ptaka wygląda jak długi, piaszczysty wał częściowo porośnięty drzewami.

L

Cis Henrykowski – najstarsze drzewo w Polsce. Rośnie w Henrykowie Lubańskim. Naukowcy policzyli, że ma około 1300 lat!

Ptaki w Polsce

ZADANIE 1.

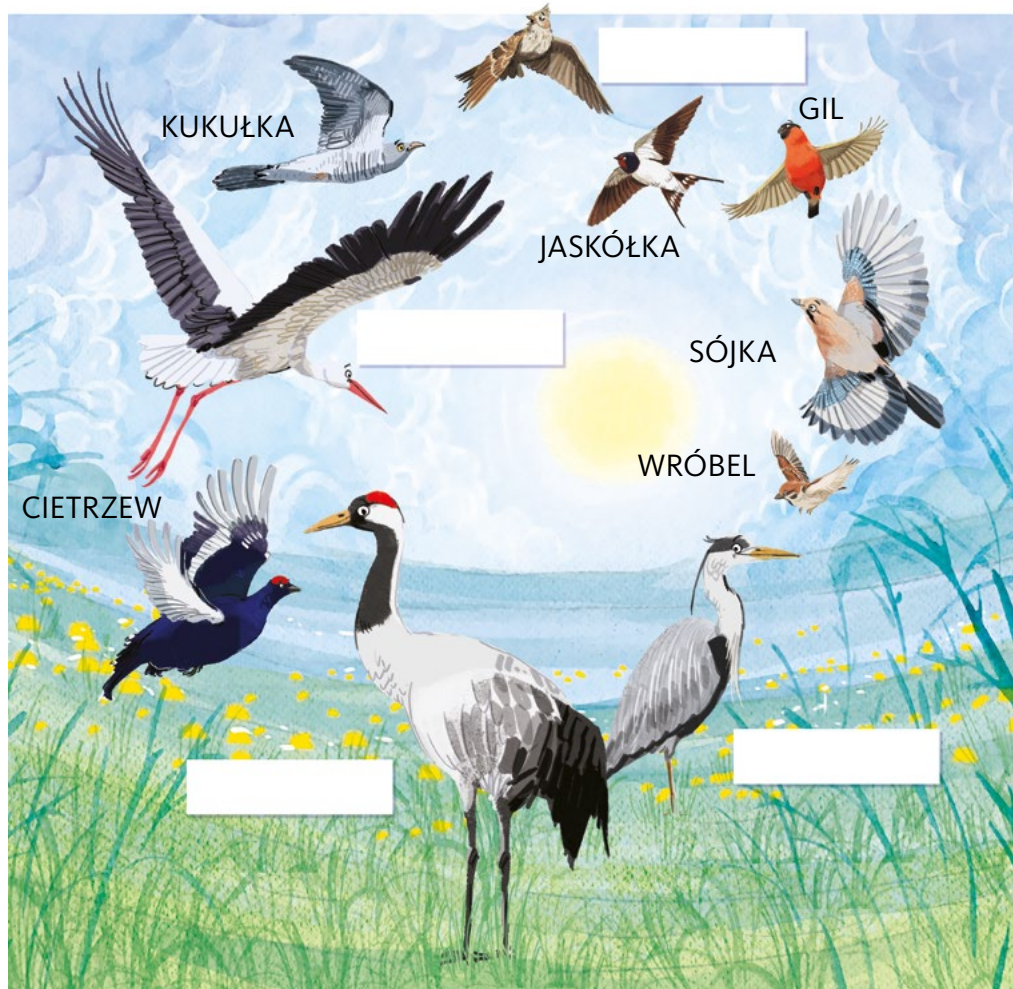
Przeczytaj opisy i wpisz na rysunku brakujące nazwy ptaków, które można zobaczyć w Polsce.

Jestem raczej biały, ale mam czarne pióra na skrzydłach. Moją cechą charakterystyczną są długie, czerwone nogi i wydłużony, spiczasty, jasnoczerwony dziób. Nazywam się **BOCIAN**.

Łatwo mnie rozpoznać po długich, zwisających piórach na ogonie i grzbiecie. Zwróć też uwagę na moją długą szyję z czarnym przodem. Moja cecha charakterystyczna: górna część głowy koloru jaskrawoczerwonego. Nazywam się **ŻURAW**.

Jestem szara jak żuraw, ale od niego mniejsza. Mam za to dłuższy, żółty dziób. Po bokach głowy mam czarne paski, a z tyłu ozdobne piórka. Nazywam się **CZAPLA**.

Jestem małym ptaszkiem. Mam krótki dziób i całkiem spory ogon. Jestem koloru szarobrązowego, ale mój brzusek jest jaśniejszy. Rozpoznasz mnie po krótkim czubku utworzonym z piór na głowie. Nazywam się **SKOWRONEK**.

Odpowiedzi do zadań: 1) wróbel, jaskółka, sówka, kukułka; 2) gżegżółka, cietrzew, żuraw

ZADANIE 2.
Wpisz „ó” lub „u”.

wr____bel

_____
k____k____tka

_____
jask____tka

_____
s____jka

CZY WIESZ,
ŻE TO INNA
NAZWA KUKUŁKI.

_____
g____eg____ółka

ZADANIE 3.
Wpisz „rz” lub „ż”.

_____
ciet____ew

_____
_____
uraw

Uwaga, te wyrazy były bardzo trudne. Przepisz je wszystkie jeszcze raz.

_____
_____
_____
_____

Trębacz, który uratował Kraków

Na podstawie tekstu Zofii Chmurowej pt. „O trębaczu z wieży mariackiej” opowiada Ola Pryczkowska.

Pewnego dnia pod mury Krakowa podeszli Tatarzy. Chcieli oni okraść mieszczan i splądrować miasto. Niestety, nikt ich nie zauważył, gdyż upał był tak okrutny, że nawet strażnicy skryli się w cieniu i ze zmęczenia usnęli. A tatarskie wojska były coraz bliżej...

Na szczęście dla krakowian nadeszła pora odegrania hejnału. Trębacz, który wspiał się na wieżę kościoła Mariackiego, zobaczył nieprzyjaciela i od razu zaczął donośnie trąbić. Mieszkańcy miasta ocknęli się i ruszyli do boju, a trębacz grał coraz głośniej i głośniej.

Nagle melodia urwała się w pół nuty – trębacz upadł, trafiony strzałą. Nie doczekał biedny zwycięstwa, do którego tak bardzo się przyczynił.

Krakowianie nie zapomnieli jednak o jego wyczynie. W odgrywanym codziennie hejnale robią krótką przerwę na znak, że to właśnie wtedy strzała ugodziła dzielnego trębacza.

TWÓJ SŁOWNICZEK

HEJNAŁ – melodia grana przez trębacza z wieży (np. kościelnej) lub na obozie (np. harcerskim).

OCKNAĆ SIĘ – powrócić do rzeczywistości, np. po długim zamyśleniu.

PLĄDROWAĆ – niszczyć i rabować.

TATARZY – grupa ludów mongolskich, która napadała w dawniejszych czasach na inne ludy.

Sprawdź, co zapamiętałeś z lektury!

1. Na jakie miasto napadli Tatarzy?

- A. Poznań.
- B. Kraków.
- C. Wrocław.

2. Jaki był dzień, w którym Tatarzy napadli na Kraków?

- A. Chłodny.
- B. Wietrzny.
- C. Upalny.

3. Na czym grany jest hejnał?

- A. Na organach.
- B. Na trąbce.
- C. Na gitarze.

4. Dlaczego hejnał, który rozlega się codziennie z wieży kościoła Mariackiego, urywa się na chwilę?

- A. By upamiętnić śmierć dzielnego trębacza.
- B. By trębacz, który go gra, mógł złapać oddech.
- C. By upamiętnić chwilę, w której Tatarzy wtargnęli do miasta.

Hejnałista na wieży kościoła Mariackiego w Krakowie

ZAPAMIĘTAJ!

Piszemy:

wieża **m**ariacka,
ołtarz **m**ariacki,
ale: kościół **M**ariacki!

Odpowiedzi: 1. B, 2. C, 3. B, 4. A

GRY I ZABAWY? NIE MA SPRAWY!

Zadanie 1.

Wykonaj działania, a następnie pokoloruj pola z liczbami parzystymi i odczytaj z nich hasło.

$2 + 3 = E$

$4 + 4 = T$

$4 + 7 = L$

$6 + 2 = A$

$2 + 2 = T$

$8 + 1 = O$

$10 + 4 = A$

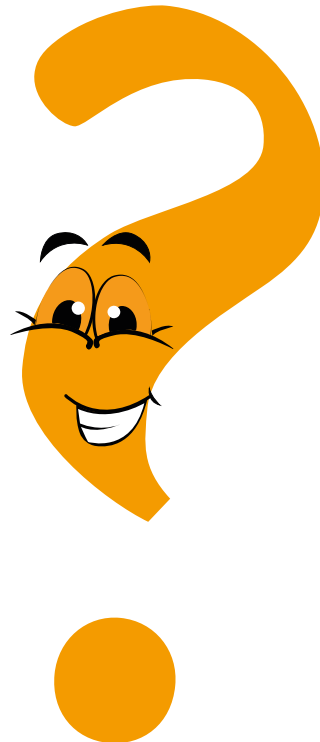
$5 + 2 = T$

$5 + 1 = R$

$2 + 1 = S$

$1 + 1 = Z$

$2 + 14 = Y$

Zadanie 2.

Wpisz brakujące polskie nazwy cyfr.

zero

dziewięć

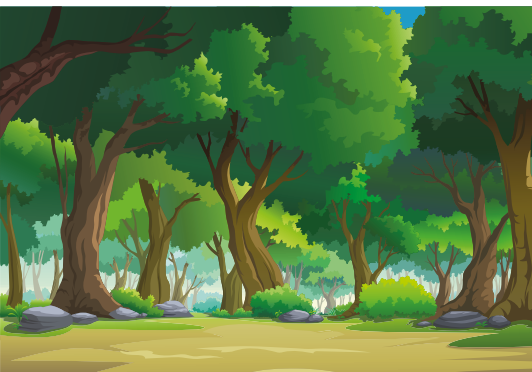

Zadanie 3.

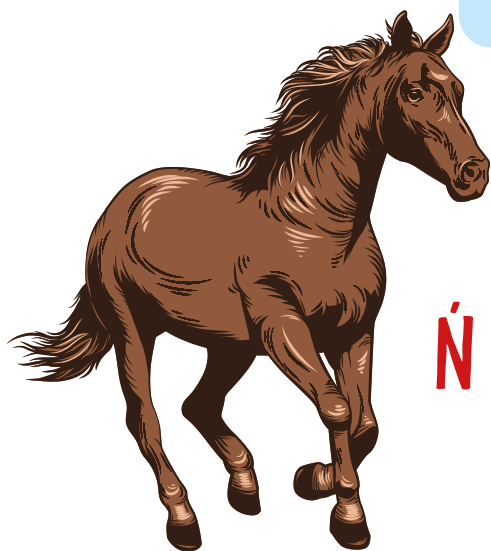
Znajdź dwie takie same trąbki.

Zadanie 4. Odczytaj rebus.

S = J

Ń = NIK

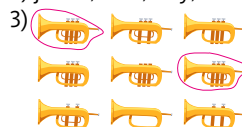
Pochód Lajkonika, Harce Lajkonika to ludowa zabawa, która odbywa się w Krakowie. Główny bohater zabawy to lajkonik (nazywany też konikiem zwierzyńieckim lub tatarzynem). To brodaty jeździec w specjalnym stroju, który porusza się na sztucznym koniku z drewna przytwierdzonym do pasa. Pochodowi towarzyszą dźwięki kapeli, która przygrywa na bębnach, skrzypcach, basach. W pochodzie biorą udział osoby ubrane w stroje krakowskie i „tatarskie”.

Lajkonik jest jednym z symboli Krakowa.

Odpowiedzi:

- 1) Tatarzy
- 2) jeden, dwa, trzy, cztery, pięć, sześć, siedem, osiem

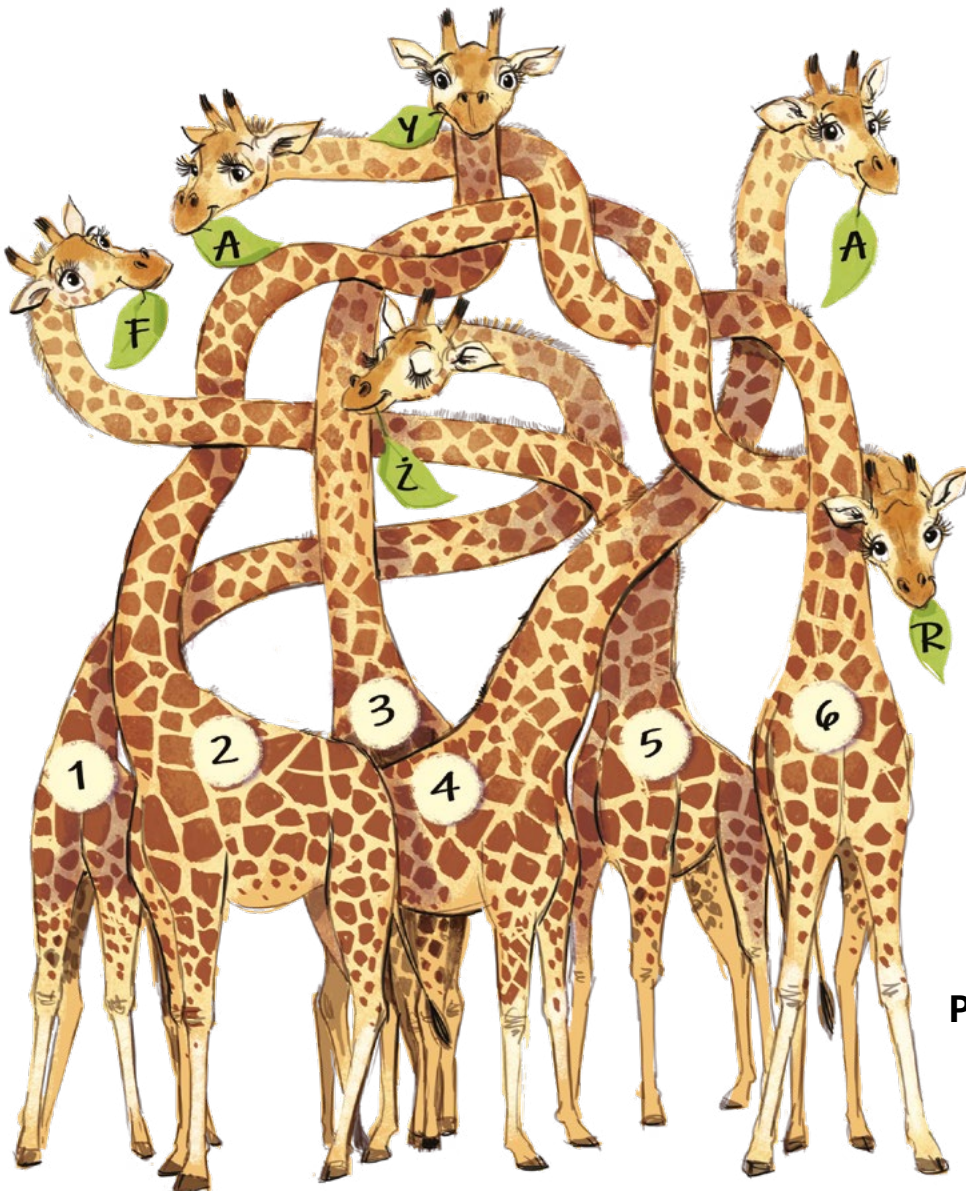
- 4) LAJKONIK (na ilustracjach: las, koń)

Poćwiczmy pisanie po polsku,
a pomogą nam w tym sympatyczne zwierzaki. 😊

Uwaga na „Z”!

Zadanie 1.

Ale im się poplątały szyje.
Wpisz literki we właściwe miejsca
i odczytaj utworzony wyraz.

— — — — —
1 2 3 4 5 6

Przepisz otrzymane hasło
do linii poniżej.

_____

_____

_____

Zadanie 2.

Przyjrzyj się wyrazom i uzupełnij regułę ortograficzną.

poważny, bo powaga
książka, bo księga

mażę, bo mazać
każe, bo kazać

niżej, bo nisko
wyżej, bo wysoko

pieniężny, bo pieniądz
mosiężny, bo mosiądz

zagrożenie, bo groźny
mrożony, bo mroźny

drużyna, bo druha

„Ż” piszemy, gdy wymienia się na _____, _____, _____, _____, _____, _____.

Zadanie 3.

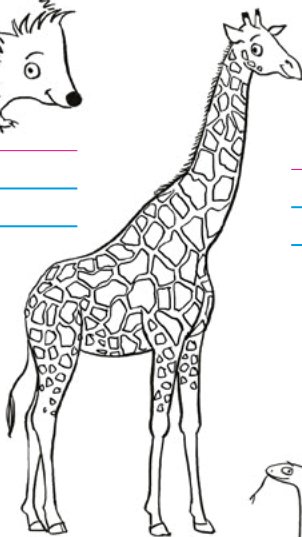
Podpisz ilustracje polskimi nazwami zwierzków.
W każdym wyrazie podkreśl literkę „ż”. Pokoloruj obrazki.

_____

_____

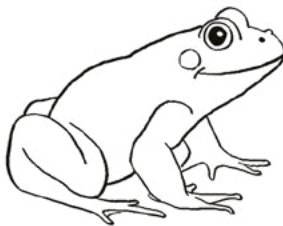
_____

_____

_____

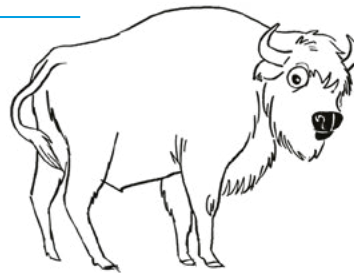
_____

_____

_____

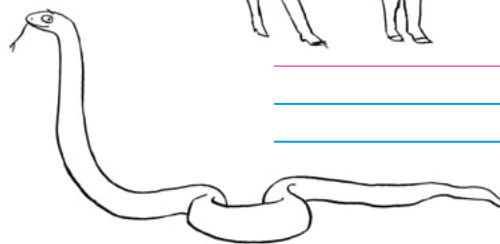
_____

_____

_____

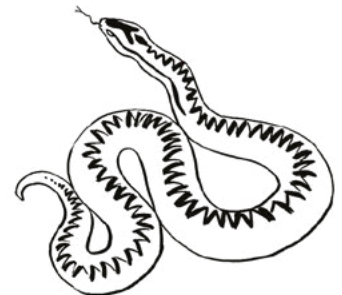
_____

_____

_____

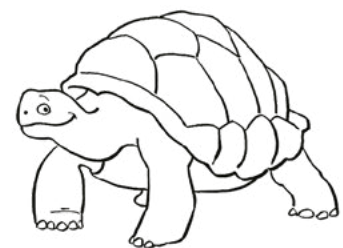
_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Odpowiedzi:
1) ŻYRAFA; 2) „Ż” piszemy, gdy wymienia się na **g, dz, z, ż, s, h**; 3) jeź, żyrafa, żuraw, żaba, żubr, wąż, ważka, żmija, żółw, żuk

CO ZNACZĄ TE POWIEDZONKA!

SPAĆ JAK ZAJĄC POD MIEDZĄ

Zajac jest trochę podobny do królika, ale od niego większy. Królik uwielbia żyć w otoczeniu swojej rodziny, a zajac jest samotnikiem. Królik mieszka w labiryncie podziemnych nor, a zajac... nie chowa się nawet na noc. Śpi w płytkim zagłębieniu albo pod miedzą (to taki wąski pas ziemi, który rozdziela sąsiadujące ze sobą pola). Zajac śpi jednak bardzo czujnie. Nawet podczas snu nasłuchuje podejrzanych odgłosów, by w każdej chwili, w razie niebezpieczeństwa, rzucić się do ucieczki.

O kimś, kto śpi bardzo czujnie, bardzo lekko, mówimy, że śpi jak zajac pod miedzą. A ty, jak śpisz – jak zajac pod miedzą czy jak suseł? 😊

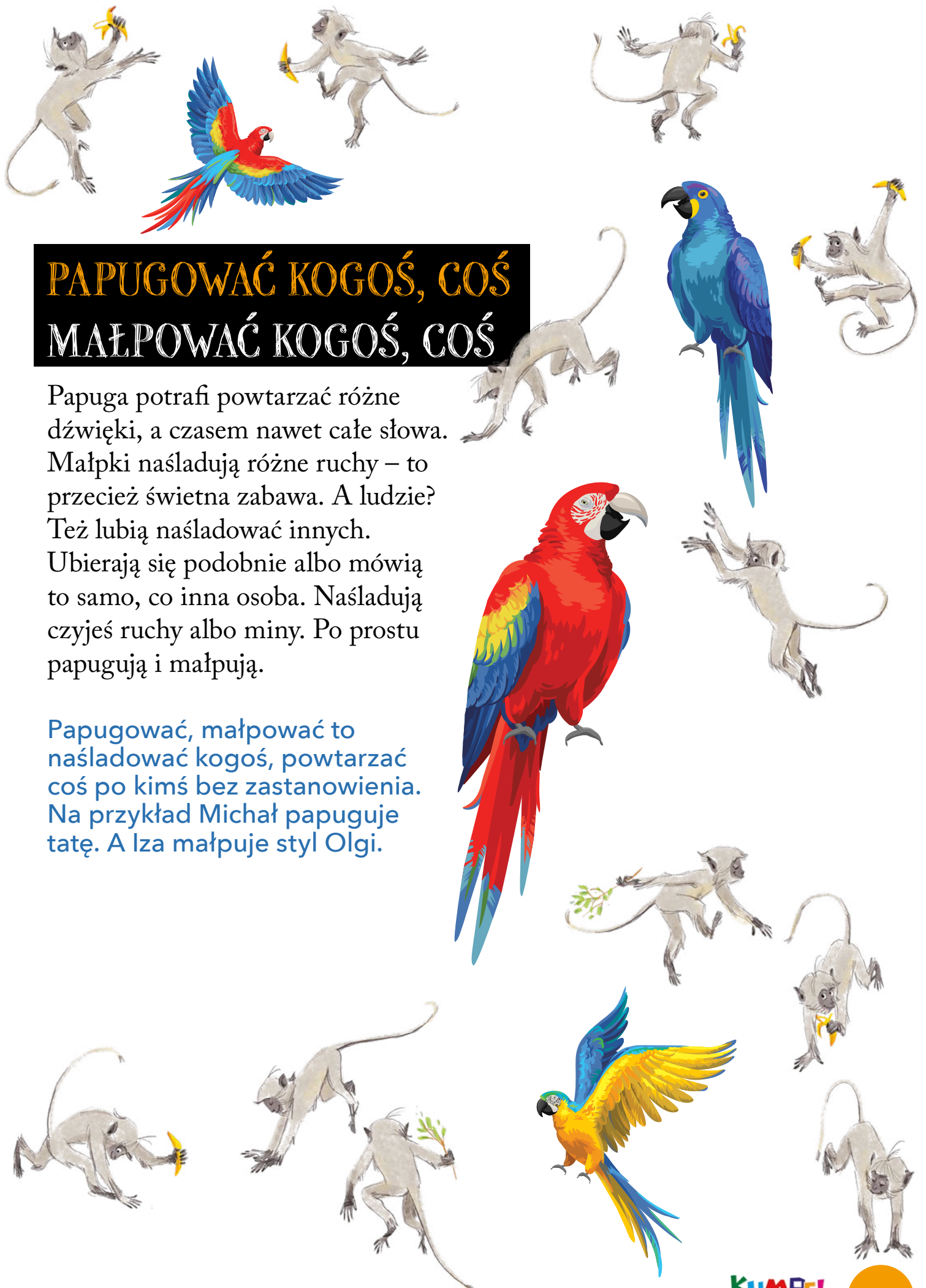

SOKOLI WZROK

Sokół to ma wzrok! Wszystko wypatrzy. Kołuje wysoko na niebie i z góry szuka zdobyczy. Nawet z ogromnej odległości potrafi wypatrzeć małe zwierzątko. Nie potrzebuje okularów i lornetki – i bez nich świetnie sobie radzi.

O kimś, kto bardzo dobrze, naprawdę świetnie widzi, mówimy, że ma sokoli wzrok.

PAPUGOWAĆ KOGOŚ, COŚ MAŁPOWAĆ KOGOŚ, COŚ

Papuga potrafi powtarzać różne dźwięki, a czasem nawet całe słowa. Małpki naśladują różne ruchy – to przecież świetna zabawa. A ludzie? Też lubią naśladować innych. Ubierają się podobnie albo mówią to samo, co inna osoba. Naśladują czyjeś ruchy albo miny. Po prostu papugują i małpują.

Papugować, małpować to naśladować kogoś, powtarzać coś po kimś bez zastanowienia. Na przykład Michał papuguje tatę. A Iza małpuje styl Olgi.

WIGIERSKI
PARK
NARODOWY

GÓRY
STOŁOWE

POLSKA jest wyjątkowa!

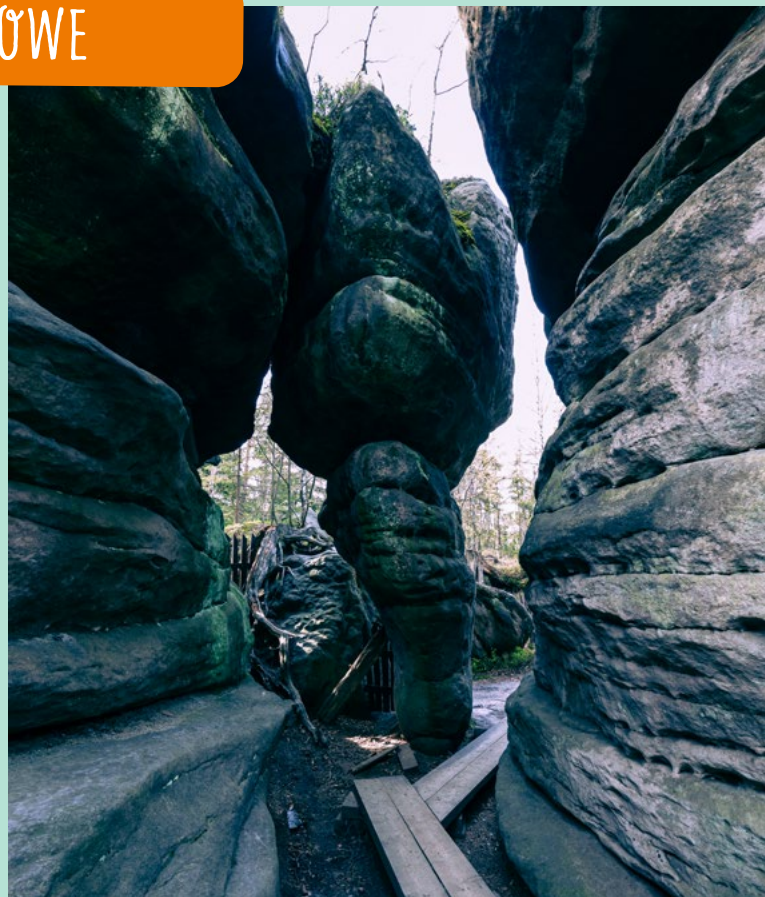
Jeśli lubisz przyrodę, wybierz się właśnie tam.

GÓRY STOŁOWE

Są po prostu niezwykłe. Wyglądają troszkę jak gigantyczne, płaskie stoły albo klocki położone jeden na drugim.

Wiele skał ma przedziwne kształty. Oto Małpolud. Są też Wielbłąd, Słoń, Kwoka czy Fotel Pradziada.

Błędne Skały to istny labirynt. Czasem szczeliny są tak wąskie, że dorosłym ciężko się przecisnąć.

W Górach Stołowych kręcono film „Opowieści z Narnii: Księżę Kaspian”.

Najwyższy szczyt w tych górach to Szczeliniec Wielki. Znajduje się tu najstarsze w Polsce schronisko turystyczne.

WIGIERSKI PARK NARODOWY / SUCHARY

Suchary to małe śródlądne oczka wodne o charakterystycznej brunatnej wodzie. Swoją nazwę zawdzięczają uschniętym pniom drzew, które otaczają zbiornik lub z niego wystają. Ścieżka dydaktyczna „Suchary” ma 4,5 kilometra i pozwala zobaczyć niezwykle zwierzęta i rośliny żyjące w Wigierskim Parku Narodowym.

Na wodzie dostrzec można zielony kożuch – to roślinność torfowiskowa. Zobaczyć tu można choćby mięsożerną roślinę rosiczkę. Kiedy owad zwabiony zapachem usiądzie na niej, przykleja się, a wtedy „szczęki” zamykają się i nieszczęśnik zostaje zjedzony.

Nad jeziorkami można też dostrzec ślady bobrów, na przykład drzewa ponadgryzane tak, że przypominają zatemperowane ołówki. Są też żeremia budowane przez te zwierzęta. Tam na świat przychodzą małe bobry.

ZNASZ JAKIŚ FAJNY ŻART?

Mam orzeszka
i nie zawaham
się go... zjeść!

Powiedz „a”.

Duże czy
małe?

Hejka, jest
tam kto?

Poproś o pomoc starsze
rodzeństwo, rodziców...
i przyślijcie żart
e-mailem na adres redakcji:
redakcja@kumpel.com.pl
(w temacie: ŻART).
Najśmieszniejsze żarty
będziemy publikować
w kolejnych numerach
„Kumpla dla Polonii”.

Na dachu spotykają się
dwa koty.
Jeden mówi:
- Miau.
- Kukuryku - odpowiada
drugi.
- No co ty, zwariowałeś.
- Nie, uczę się języków
obcych.

Dlaczego mnie
nigdy nie zapraszacie.
Też mam żarcik.
Jakie zęby pojawiają się
u człowieka najpóźniej?
Sztuczne.

Dlaczego bociany
odlatują do ciepłych
krajów?

Jak to?
Nie
musisz
iść
dzisiaj
do
szkoły?

Nie.
Pani powiedziała,
że kto nie odrobi
lekcji, ten może się
nie pokazywać
w szkole.

Bo jest za daleko,
żeby iść na piechotę.

W tym roku w ogóle
nie mogę zasnąć.
Nawet kotysanka „Stary
niedźwiedź mocno śpi”
nie pomaga!

Puchata, ciepła,
ale to chyba jednak
nie jest nasza
mamusia.

Łosie mają poroże w kształcie szerokich łopat lub badyli (wtedy podobne jest do poroża jeleni). Poroże pojawia się u samców około 5. roku życia, ale niektórzy osobniki nigdy go nie wykształcają.

ŁOŚ – SUPERGOŚĆ!

Doskonale pływa, nawet na duże odległości. Potrafi też nurkować, żeby wydobyć podwodne rośliny.

Silne i bardzo długie nogi zakończone są potężnymi, szerokimi racicami, co ułatwia łosiowi chodzenie po śniegu, bagnach i mokradłach bez zapadania się.

**ŁOŚ NALEŻY DO NAJWIĘKSZYCH
SSAKÓW LĄDOWYCH EUROPY. SAMIEC
(BYK) MOŻE MIEĆ NAWET 2 METRY
WYSOKOŚCI. SAMICA (ŁOSZA, KLĘPA)
JEST NIŻSZA I LŹEJSZA.**

**Łosie żyją
w podmokłych
lasach. Uwielbiają
bagna, mokradła,
torfowiska, tereny
nad jeziorami
i rzekami.**

Łeb - duży
i wydłużony, zakończony
szerokim pyskiem.

Wydłużona, szeroka
i ruchliwa górna
warga, którą
zwierzę chwytą
pożywienie.

Pod łbem na szyi zwisa
narośl z długim czarnym
włosem, to tak zwana broda.

Na nogach i brzuchu
są jaśniejsze,
białawoszare włosy.

Długie uszy (do 26 cm),
spiczasto zakończone.
Łoś ma bardzo dobry słuch.

Oczy małe
- łosie słabo
widzą!

NAPISZCIE O SOBIE.

○ O swoich zainteresowaniach, o ulubionych książkach, piosenkach czy filmach.

○ Opowiedzcie też o tym, jak uczycie się języka polskiego, czy chodzicie do polonijnej szkoły. Powiedzcie nam, co w Polsce podoba Wam się najbardziej.

○ Czekamy też na zdjęcia, na których będziecie Wy oraz Wasze ukochane zwierzaki, kolekcje, przytulanki... Możecie dołączyć pozdrowienia dla rodzinki, przyjaciół, kolegów, a może kogoś bliskiego z Polski.
CHCEMY WAS POZNAĆ!

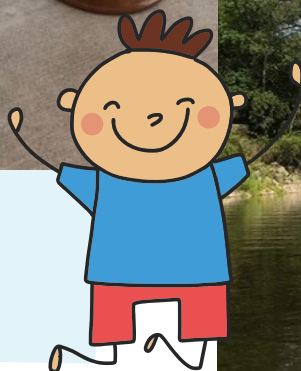
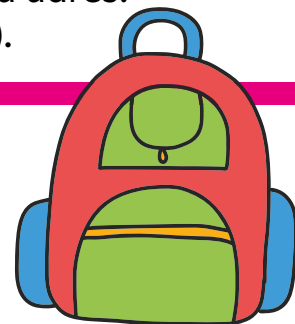
Poproście rodziców o pomoc i przyślijcie wszystko e-mailem na adres: redakcja@kumpel.com.pl (w temacie: POZNAJEMY SIĘ).

Jestem Viktor. Mam 9 lat i mieszkam w Belgii. To bardzo fajny kraj, bo są tu najlepsze na świecie gofry i frytki. 😊

Od trzech lat chodzę do Polskiej Szkoły EduGandawa. Lubię ją, bo Panie nauczycielki są bardzo miłe i dużo się od nich uczę. Mój ulubiony przedmiot to geografia polska, bo jak będę duży, to chcę sam zwiedzić jak najwięcej polskich miejsc.

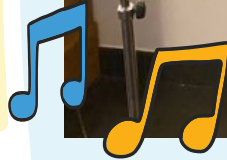
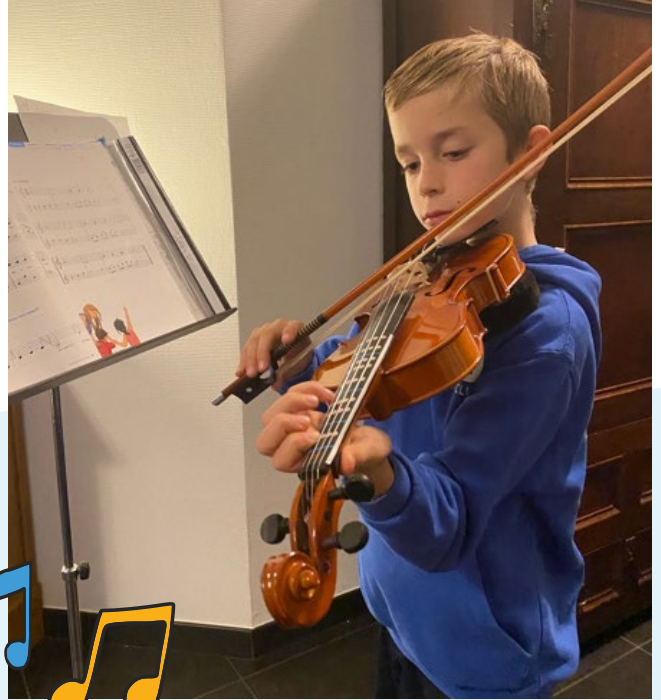
Fajnie, gdy w szkole jest przerwa, bo wtedy mogę bawić się z moimi kolegami, gramy w berka albo słuchamy muzyki. Mój starszy brat Simon też chodzi do tej szkoły. Bardzo chętnie bierzemy udział w różnych konkursach. Mamy już dużo dyplomów. 😊

Muzyka to moja pasja, dlatego w tym roku rozpocząłem naukę gry na skrzypcach. Mój nauczyciel gra już ponad 60 lat na tym instrumencie! Bardzo lubię słuchać klasycznej muzyki, mój uwielbiony kompozytor to Antonio Vivaldi, a najbardziej podoba mi się utwór „Jesień”. Simon gra na pianinie. Lubię słuchać, jak wykonuje utwory Chopina. Mam nadzieję, że kiedyś razem zagramy „Experience” Ludovica Einaudiego.

W czasie letnich wakacji chodzimy na basen, jeździmy dużo na rowerach albo pływamy na kajakach. Czasami wieczorami jemy smażonego pstrąga, którego złowiliśmy na łowisku w Łomnicy. Te ryby są bardzo smaczne.

W minione wakacje byliśmy nad morzem. Brałem udział w treningu koszykówki, piłki ręcznej i siatkówki, poznałem mistrza świata w siatkówce z roku 2014, Krzysztofa Ignaczaka. To kolega mojej mamy z liceum.

Mój dziadek był instruktorem narciarskim i nauczył mnie jazdy na nartach. Babcia i dziadek mieszkają w Polsce w górach Sudetach. Jak jest śnieg, to jeździmy wszyscy razem na nartach.

W wolnym czasie czytam komiksy i książki, najchętniej takie o zwierzętach i roślinach. Bardzo lubię serię „Nela Mała Reporterka”. Jest tam dużo informacji o zwierzętach i geografii i podobają mi się opowiadania o jej przygodach.

Pozdrowienia z małej, ale pięknej Belgii!

Viktor

Polish School WA

Pozdrawiamy serdecznie
z Zachodniej Australii!

Pomimo wielkiej odległości między nami a Polską, nie zapominamy o ojczyźnie i w naszej szkole uczy się bardzo wielu uczniów, którzy chcą poznać język polski. Są małe dzieci, większe dzieci, młodzież, a nawet dorośli.

Nasz kalendarz jest wypełniony po brzegi. Obchodzimy najważniejsze polskie święta narodowe, pielęgnując pamięć o polskiej historii, a także inne okazje. Czasami musimy przestawić kalendarz do góry nogami (w Australii to podobno normalne), bo niektóre święta jak Dzień Matki czy Dzień Ojca wypadają kiedy indziej niż w Polsce. Zawsze organizujemy Dzień Dziecka, który jest pełen zabaw i atrakcji, a także spotykamy się w szerszym gronie przy Narodowym Czytaniu lub wspólnym kolędowaniu.

Oczywiście spotykamy się w soboty, ale korzystamy też z nowych narzędzi i uczymy się online.

Pamiętamy o starszych i doświadczonych członkach Polonii – spotykamy się z nimi na wspólnych warsztatach, piszemy im kartki z różnych okazji, odwiedzamy małymi grupami.

Uczymy się, bawiąc, i bawimy się, ucząc. W czasie przerw między nauką organizowane są wakacje z językiem polskim w postaci półkolonii i kolonii.

Mamy wielkie szczęście, bo obecnie szkoła ma siedzibę w sercu przepięknego parku nad jeziorem. W naszej części Australii klimat jest wspaniały i przez większość roku szkolnego możemy spędzać przerwy na zabawie w parku pełnym atrakcji i wspaniałych widoków.

Jeśli kiedykolwiek zawitacie do Perth, pamiętajcie, że tu jesteśmy i nasze drzwi są otwarte dla wszystkich!

Przygotowała: Agnieszka Wośko,
nauczycielka w Polish School WA

SZKOŁKA
POLSKA
W KOLUMBII

Szkółka Polska

Uczymy się
i świetnie się bawimy!

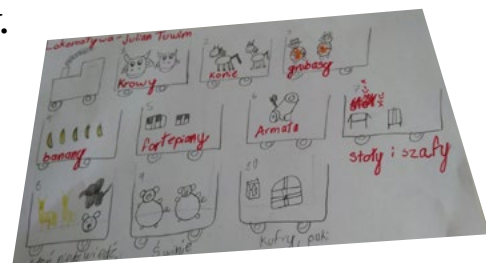
w Kolumbii

Szkółka Polska w Kolumbii to program wirtualnych lekcji języka polskiego dla dzieci i młodzieży z rodzin polonijnych mieszkających na terenie Kolumbii. Na lekcjach online dzieci poznają język polski i polską kulturę.

W naszej szkole co roku organizowany jest konkurs plastyczny lub wideo. W zeszłym roku był to konkurs inspirowany polskimi legendami. Dzieci nagrywały filmiki, w których opowiadały o swojej ulubionej legendzie.

Uczymy się mówić, pisać i czytać w języku polskim. Często poprzez zabawę, na przykład mamy zajęcia teatralne i dramowe, projekty plastyczne, wideo, śpiewamy piosenki lub ich słuchamy.

Uczniowie Szkółki mieszkają w różnych częściach Kolumbii. Dzięki temu, że uczymy się online, możemy się spotykać na wspólnych lekcjach. W naszej szkole uczą się trzy grupy wiekowe: Koliberki (maluchy), Tukanki (dzieci w wieku szkolnym) oraz Bociany (młodzież).

Zapraszamy też na Facebooka Szkółki Polskiej w Kolumbii:
<https://www.facebook.com/escuelitapolacaenocolombia>

Za pomoc w przygotowaniu materiału dziękujemy Ambasadzie RP w Bogocie i Pani Sylwii Włodyga.

MOJE ULUBIONE MIASTO W POLSCE

NAZYWA SIĘ

TRZY NAJCIEKAWSZE
MIEJSCA W TYM
MIEŚCIE

1.

2.

3.

TAK WYGLĄDA
HERB TEGO MIASTA

MOJA ULUBIONA
ULICA W TYM
MIEŚCIE

MOI BLISCY, KTÓRZY MIESZKAJĄ
W POLSCE, TO...

INNE MIASTA, KTÓRE WIDZIAŁEM W POLSCE, TO...

GRAJ I POZNAWAJ POLONIKI

Na całym świecie można spotkać budowle, dzieła sztuki i urzędnice, które wiążą się z Polską lub z Polakami. Dlaczego tak jest? Bo wielu artystów, architektów, inżynierów czy uczonych tworzyło z daleka od ojczyzny. Takich miejsc i obiektów związanych z Polakami, czyli poloników, są tysiące. A niektóre z nich możemy poznać, grając w grę Minecraft.

Dzięki tej grze poznasz historię różnych miejsc, ciekawostki z życia twórców czy fundatorów różnych poloników. Zwiedzisz przeróżne budowle, obejrzyj je z każdej strony, a nawet zajrzysz do środka czy wejdiesz na dach. To nie koniec! Będziesz mógł wykonać zadania ze swoim historycznym przewodnikiem-bohaterem, na przykład architektem, budowniczym czy innym sławnym Polakiem. Możesz z nim porozmawiać, pomóc mu przy pracach.

*Budynek Rady Miejskiej w Baku,
w stolicy Azerbejdżanu*

*Obiekt został zaprojektowany przez
ówczesnego naczelnego architekta
miasta Józefa Gosławskiego.*

GDZIE ZNALEŹĆ TĘ GRĘ?

Wystarczy posiadać legalną kopię
Minecraft Java Edition (1.17.1)
i zalogować się na serwer
polonika.pl (IP 146.59.52.207).

Z Instytutem Polonika można
się skontaktować przez kanał
w komunikatorze Discord:
Poloniki w Minecraftcie
– <https://discord.gg/tbDZHx6sv7>.

Szpital Marii Zakrzewskiej w New England, w USA

*Siedzibę ufundowała Maria Zakrzewska – polska
lekarzka. Szpital był przeznaczony dla kobiet i dzieci.
Pracowały tu tylko panie, a działał się to w czasach,
kiedy w Europie kobiety nie mogły być lekarzami.*

UDZIAŁ W GRZE JEST BEZPŁATNY!

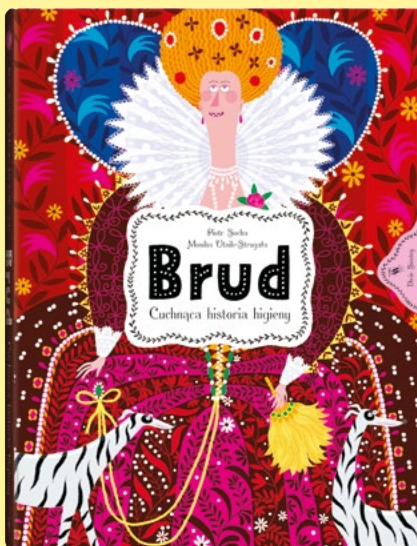
Gdzie Król Słońce chodził piechotą?

Jak kąpano się w starożytności, a jak w średniowieczu?

Czy makijaż może zabić? Jak dbają o czystość kosmonautki?

Czy wiesz, że nie zawsze były sedesy splukiwane wodą?! Dawno temu załatwiano się te sprawy na przykład do nocników, które stały w szafeczce przy łóżku.

„Brud. Cuchnąca historia higieny”

Tekst: Monika Utnik-Strugała

Ilustracje: Piotr Socha

Wydawnictwo Dwie Siostry

Nawet niektóre królowe uważały, że mycie się skraca życie. Dawniej brytyjskie elegantki tak rzadko czyściły swoje gigantyczne peruki, że leżyły się w nich myszy.

Za to cesarz Napoleon uwielbiał się pluskać, a polski król Władysław Jagiełło miał wannę w kształcie konia.

Kolarka, kołyska, komoda

Ważne w historii higieny to nie tylko kąpiel, ale także mycie rąk, noszenie czystych ubrań, a także...

Ważne w historii higieny to nie tylko kąpiel, ale także mycie rąk, noszenie czystych ubrań, a także...

Sięgnijcie po „**Brud**”, by poznać te i inne historie o czystości i brudzie. Dowiedziecie się, że siedząc na sedesie, korzystacie z jednego z najważniejszych wynalazków ludzkości!☺

Opowieściom towarzyszą dowcipne ilustracje Piotra Sochy. Doskonała zabawa gwarantowana!

JERZY KUKUCZKA

Żył w latach: 1948–1989
(zginął podczas jednej z wypraw w górach)

Co trzeba o nim wiedzieć?

Polski **taternik**, czyli zdobywca szczytów w polskich górach Tatrach. **Alpinista**, bo zdobywał jeszcze wyższe szczyty w Alpach i innych wysokich górach. Oraz **himalaista**, czyli zdobywca najwyższych szczytów na świecie.

Jerzy Kukuczka podczas wyprawy na Mount Everest – najwyższy szczyt Ziemi. Zdjęcie wykonane wiosną 1980 roku.

Jako jedyny człowiek na świecie zdobył dwa ośmiotysięczniki w ciągu jednej zimy.

Jerzy Kukuczka uznawany jest za jednego z najwybitniejszych himalaistów w historii. Jako drugi człowiek na Ziemi zdobył Koronę Himalajów i Karakorum, czyli wszystkie 14 głównych szczytów o wysokości ponad 8 tysięcy metrów. Zajęło mu to niespełna osiem lat, podczas gdy jego poprzednik zdobywał te szczyty przez szesnaście lat i cztery miesiące.